

VIỆN QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐƠN VỊ ĐẦU TIÊN ÁP DỤNG MÔ HÌNH ĐÀO TẠO MỚI

PGS.TS. NGUYỄN HỒ SỸ SÀ

Nguyên Viện Trưởng đầu tiên

Ngày 27/12/1997 Bộ trưởng Bộ Giáo dục – Đào tạo Nguyễn Minh Hiền ký quyết định thành lập Viện Quản trị Kinh doanh trên cơ sở Trung tâm Đào tạo và Bồi dưỡng cán bộ quản lý Kinh tế và Quản trị Kinh doanh của Trường Đại học Kinh tế Quốc dân.

Đây là mô hình đầu tiên Viện trong Trường có nhiệm vụ Đào tạo và Bồi dưỡng cán bộ có trình độ Thạc sỹ Quản trị Kinh doanh. Mô hình Viện Quản trị Kinh doanh có chức năng của Trường Kinh doanh. Do đó, tiếng Anh được viết Business School.

1. Quá trình thành lập Viện Quản trị Kinh doanh

Khi đất nước chuyển đổi cơ chế quản lý, từ nền kinh tế kế hoạch hóa tập trung sang nền kinh tế thị trường, Việt Nam đứng trước thách thức lớn là thiếu nguồn nhân lực có trình độ, thiếu kinh nghiệm quản lý theo cơ chế mới,... Trước tình hình đó, Thụy Điển– nước Bắc Âu đầu tiên phản đối cấm vận, bao vây kinh tế Việt Nam bằng cách giúp Việt Nam thực hiện Dự án “Hỗ trợ một trung tâm đào tạo quản lý hiện đại thuộc Đại học Kinh tế Quốc dân”. Dự án có 3 giai đoạn (1993-1995; 1995-1997; 1997-1999). Mục tiêu tổng thể của Dự án là nâng cấp Trung tâm Đào tạo bồi dưỡng cán bộ Quản lý Kinh tế và Quản trị Kinh doanh, Đại học Kinh tế Quốc dân thành một cơ sở đào tạo hiện đại, đa dịch vụ có chất lượng cao– Trường Đại học Kinh doanh.

Quá trình thực hiện dự án cũng là quá trình phấn đấu của Trung tâm Đào tạo và Bồi dưỡng cán bộ quản lý Kinh tế và Quản trị Kinh doanh nói riêng và của Trường Đại học Kinh tế Quốc dân nói chung cùng với sự giúp đỡ của Sida và Hội luật gia Thụy

Điển, sự tham gia giảng dạy trực tiếp của Trường Đại học Tổng hợp Boise, Bang Idaho, Hoa kỳ (đơn vị trúng thầu thực hiện dự án) và Viện Quản lý Poon Kam Kai (PPPI) Đại học Tổng hợp Hồng Kông (sau ngày Hồng Kông trao trả về Trung Quốc, công ty tư vấn S&L thay thế) được chọn làm tổ chức tư vấn.

Kết thúc giai đoạn II của Dự án (1995-1997) “Ban Điều hành Dự án” gồm đại diện Ban Giám hiệu làm trưởng ban (giai đoạn I – Cố GS.TSKH. Ngô Đình Giao; giai đoạn II – GS.TSKH Lương Xuân Quý) cùng một số phòng ban và Ban Lãnh đạo Trung tâm... Phối hợp với các đơn vị thực hiện – Trường Đại học Boise, cơ quan tư vấn công ty S&L trao đổi với Sida lập dự án “nâng cấp Trung tâm” thành trường Đại học Kinh doanh thuộc trường Đại học Kinh tế Quốc dân trình lãnh đạo Bộ.

Sau nhiều lần trao đổi, các vụ chức năng và lãnh đạo Bộ thấy rằng, để lập một trường Đại học mới trong Trường Đại học phải chuẩn bị đủ điều kiện và phải được Thủ tướng Chính phủ cấp phép. Do đó, đòi hỏi phải có thời gian và như vậy không phù hợp với thời gian còn lại của Dự án. Vì vậy, Bộ chủ trương thành lập Viện trong Trường. Và Viện Quản trị Kinh doanh ra đời.

Viện Quản trị Kinh doanh đã được thành lập. Công việc tiếp theo phải khẩn trương xây dựng lực lượng, phát triển chương trình và tiến hành đào tạo Thạc sỹ Quản trị Kinh doanh cho đất nước.

2. Xây dựng lực lượng

2.1. Xây dựng đội ngũ giảng viên

Viện Quản trị Kinh doanh ra đời với mục đích xây dựng và phát triển thành cơ sở Đào tạo, bồi

dưỡng cán bộ quản trị kinh doanh (Trường Kinh doanh) có trình độ chuyên môn (nghiên cứu, giảng dạy và tư vấn) cao và có khả năng quản lý kinh doanh trong môi trường mới, đáp ứng với thực tiễn luôn biến động của thị trường... Do đó, Viện đã chọn lựa một số sinh viên tốt nghiệp các khóa MBA của Dự án làm giáo viên (xem phụ lục):

- Khóa I có 18 người;
- Khóa II có 5 người;
- Khóa III có 3 người.

Những sinh viên này là giáo viên các Khoa của Trường Đại học Kinh tế Quốc dân, tốt nghiệp thạc sỹ QTKD (do Trường Boise-Mỹ, giảng dạy và cấp bằng) với các chuyên ngành khác nhau, được phân công vào 3 bộ môn: Bộ môn Quản lý chung, Bộ môn Quản trị Marketing và vận hành; Bộ môn Tài chính – Kế toán).

Đội ngũ giảng viên của Viện tiếp tục được bồi dưỡng, nâng cao trình độ về chuyên môn cũng như tiếng Anh. Các giảng viên tham gia thỉnh giảng các nước như Mỹ (trường Boise, trường Utah, trường Washington, trường Indiana, trường Oregon...); Hồng Kông, Australia, Singapore hoặc tu nghiệp tại các doanh nghiệp.

Các giảng viên còn tham gia hội thảo quốc tế, trao đổi và mở rộng kiến thức cũng như học hỏi kinh nghiệm quản lý về lĩnh vực chuyên môn của mình ở các nước thuộc các Châu lục.

Viện Quản trị Kinh doanh cũng tạo cơ hội cho giảng viên tham gia các chương trình đào tạo tiến sỹ ở các nước khác nhau (01 nghiên cứu ở Mỹ, 01 nghiên cứu ở Anh; 01 nghiên cứu ở Úc; 01 nghiên cứu ở Pháp; 03 nghiên cứu ở Singapo và 04 nghiên cứu tại Việt Nam).

Như vậy, những giảng viên của Viện ngoài việc được đào tạo trình độ thạc sỹ QTKD còn được đào tạo về phương pháp giảng dạy cao học, phương pháp nghiên cứu, tư vấn và bồi dưỡng quản lý giúp họ có khả năng giảng dạy các chương trình tương tự ở Việt Nam phù hợp chuẩn mực quốc tế.

Đó là lợi thế riêng của Viện Quản trị Kinh doanh.

2.2. Lãnh đạo Viện

Lãnh đạo Viện có 04 người, 01 Viện Trưởng (nguyên là Giám đốc Trung tâm); 03 Phó Viện

Trưởng (01 Thạc sỹ vừa tốt nghiệp MBA khóa I, 01 nguyên Phó Giám đốc Trung tâm, 01 nguyên trợ lý dự án Sida).

Viện Quản trị Kinh doanh chịu sự lãnh đạo trực tiếp của Ban Giám Hiệu trường Đại học Kinh tế Quốc dân, vừa tự chịu trách nhiệm mọi hoạt động của Viện. Do đó, Viện phải xây dựng điều lệ hoạt động, vừa phải ban hành quy tắc quản lý nhân sự, tài chính, hoạt động giảng dạy và phát triển chương trình, vừa phải quản lý khối lượng tài sản phục vụ giảng dạy, học tập và nghiên cứu (Sida tài trợ) vừa phải quan tâm đến hoạt động đối ngoại, quan hệ quốc tế,...

Do đó, lãnh đạo Viện vừa phải tự bồi dưỡng nâng cao trình độ quản lý, vừa phải chủ động sáng tạo trong mọi hoạt động để đáp ứng yêu cầu mới đặt ra. Lãnh đạo Viện mở rộng quan hệ, tham gia các hội thảo trao đổi kinh nghiệm quản lý với Hiệu trưởng các trường Kinh doanh ở Đông Nam Á, Lãnh đạo Viện được bồi dưỡng tiếng Anh cơ bản và nâng cao (đối với các đồng chí khả năng tiếng Anh còn hạn chế)...

3. Phát triển chương trình đào tạo, tư vấn và nghiên cứu khoa học

3.1. Xây dựng và phát triển chương trình đào tạo

a. Chương trình cấp bằng:

- Chương trình Henley MBA- Là chương trình hợp tác giữa trường quản lý Henley của vương quốc Anh với trường ĐH KTQD do Viện QTKD đại diện. Chương trình này giảng bằng tiếng Anh và do Henley cấp bằng. Cho đến năm 1999, 07 khóa (Hà Nội 04 khóa và TP HCM 03 khóa) gồm hơn 100 sinh viên (xem phụ lục sau).

- Chương trình Swinburne (Minta)- Đây là chương trình cao học kế toán bằng tiếng Anh, là sự hợp tác giữa Viện QTKD – ĐH KTQD và trường Swinburne University of Technology, Australia. Chương trình bắt đầu 11/1998 và đã có 04 khóa khai giảng (02 ở Hà Nội, 02 ở TP HCM) với 70 học viên.

- Chương trình NEU MBA – Đây là chương trình do Viện QTKD thiết kế và phát triển, giảng dạy bằng Tiếng Việt trên cơ sở chương trình cao học quản trị kinh doanh do Trường Boise cung cấp;

được Trường ĐH KTQD và Bộ GD&ĐT chấp nhận và cấp bằng. Hiện đã có 02 khóa (đến cuối 1999).

- Chương trình English MBA – Đáp ứng nhu cầu học tập của xã hội và yêu cầu phát triển nguồn nhân lực có trình độ và quản trị kinh doanh, Viện đã thiết kế và phát triển chương trình đào tạo cao học quản trị kinh doanh bằng Tiếng Anh do giảng viên của Viện giảng dạy và hướng dẫn luận văn tốt nghiệp. Viện đã phân công giảng viên chuẩn bị tài liệu, đặt mua thêm sách nước ngoài... và đã trình BGH và Bộ GD&ĐT. Chương trình này sẽ được triển khai từ 2001 trở đi.

b. Chương trình ngắn hạn

Trên cơ sở trung tâm đào tạo... kết hợp với sự giúp đỡ của các chuyên gia Dự án, Viện đã xây dựng được một hệ thống chương trình đào tạo ngắn hạn đa dạng, phong phú phù hợp với nhu cầu học tập, bồi dưỡng cán bộ quản lý của doanh nghiệp, các tổ chức kinh tế- xã hội của các thành phần kinh tế. Cụ thể:

- Chương trình phát triển quản lý cấp cao (gọi tắt chương trình EXE) như: tài chính, kế toán, Marketing, quản trị nhân lực, quản trị vận hành, Chương trình đào tạo cán bộ quản lý cấp cao do Thụy Điển tài trợ. Viện đã tổ chức được 02 khóa với 35 học viên (01 khóa ở TP HCM 19 học viên; 01 khóa ở Hà Nội với 16 học viên). Để đảm bảo chất lượng cao, nhóm giảng viên của Viện tham gia chương trình được tu nghiệp ở Thụy Điển 01 tháng.

- Chương trình hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ (SME): Chương trình SME đã phối hợp với các chuyên gia nước ngoài tổ chức các lớp bồi dưỡng cho cán bộ lãnh đạo doanh nghiệp và đã biên soạn được 02 bộ tài liệu (Marketing và quản trị nguồn nhân lực). Đây là chương trình mới nhưng rất thiết thực đối với sự phát triển kinh tế ở Việt Nam.

- Chương trình bồi dưỡng nghiệp vụ ngắn hạn

Viện thường xuyên tổ chức các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ ngắn hạn như quản trị kinh doanh, Marketing, kỹ năng bán hàng, nghiệp vụ kế toán, nghiệp vụ quản trị văn phòng, phân tích và quản trị tài chính doanh nghiệp,... thông qua ký hợp đồng với các công ty, doanh nghiệp, các địa phương hoặc mở tại Viện cho những người có nhu cầu nâng cao nghiệp vụ quản lý sản xuất kinh doanh...

3.2. Phát triển hoạt động tư vấn

Thời gian thực hiện dự án cũng là thời gian Viện triển khai và phát triển công tác tư vấn cho khách hàng một cách sôi động nhất. Các hoạt động tư vấn bao gồm: nghiên cứu thị trường, đánh giá nhu cầu khách hàng về các mặt, phân tích tình hình hoạt động và xu hướng phát triển của doanh nghiệp...

Khách hàng gồm các tổ chức và doanh nghiệp trong nước, tổ chức và doanh nghiệp nước ngoài như Ford, UNDP, phòng dịch vụ thương mại Mỹ (thuộc Đại sứ quán Mỹ), công ty Coca – Cola, Công ty Giấy Bãi Bằng, “Dự án cải cách hành chính tại Đắc Lắc” do cộng hòa Áo tài trợ...

3.3. Phát triển hoạt động nghiên cứu khoa học

Nghiên cứu khoa học là một trong những nhiệm vụ của giảng viên. Vì vậy, việc tạo mọi điều kiện và khuyến khích giảng viên tham gia nghiên cứu các vấn đề về học thuật cũng như giải quyết những vấn đề thực tiễn đặt ra. Tuy nhiên, đội ngũ giảng viên của Viện vừa tốt nghiệp thạc sỹ, vừa đảm bảo khối lượng giảng dạy ở Viện rất lớn. Cho nên, trước mắt tập trung sức viết bài giảng (đã xuất bản 15 tập bài giảng các môn bằng tiếng Việt), viết bài tập tình huống (đã xuất bản tập bài giảng tình huống với 55 bài mẫu đúc kết từ thực tiễn). Đây là cố gắng lớn và đã để lại tiếng vang cho Viện.

Viện cũng tạo điều kiện để giảng viên tham gia hội thảo Khoa học quốc tế ở Mỹ, Singapore, Australia, Philippine, Trung Quốc... cộng tác với chuyên gia, giáo sư các nước nghiên cứu những chuyên đề khoa học cần thiết...

Tóm lại, với khoảng thời gian 03 năm (1997 - 1999) xây dựng và phát triển, Viện QTKD – ĐH KTQD đã làm được nhiều việc và đạt được những kết quả nhất định như phát triển đội ngũ giảng viên, phát triển chương trình và đào tạo các hệ thạc sỹ QTKD (xem phụ lục), phát triển hợp tác với các tổ chức và các nước trên thế giới; phát triển các hoạt động tư vấn và nghiên cứu khoa học... đã nâng tầm Viện QTKD và tạo niềm tin cho các doanh nhân. Đây là những điều kiện hết sức cơ bản để Viện phát triển bền vững trong thế kỷ XXI. □

Phụ lục:

Phụ lục 1: Số sinh viên MBA do SIDA tài trợ các khóa

Khóa	Số tuyển vào			Số tốt nghiệp			Số không tốt nghiệp	
	Tổng số	Giáo viên KTQD	Ngoài trường	Tổng số	Giáo viên KTQD	Ngoài trường	Tổng số	GV KTQD
1	33	30	3	29	27	2	4	3
2	30	16	14	26	12	14	4	4
3	30	21	9	29	20	9	1	1
Tổng	93	67	26	84	59	25	9	8

Phụ lục 2: Số sinh viên chương trình HENLEY MBA

Khóa	Hà Nội		TP Hồ Chí Minh	
	Khai giảng	Số học viên	Khai giảng	Số học viên
1	11/1996	19	5/1997	14
2	9/1997	16	5/1998	24
3	9/1998	11	5/1999	20
4	9/1999	11		

Phụ lục 3: Số sinh viên cao học kế toán Swburne

Khóa	Hà Nội		TP Hồ Chí Minh	
	Khai giảng	Số học viên	Khai giảng	Số học viên
1	11/1998	18	12/1998	12
2	11/1999	14	12/1999	22
3 dự kiến	11/2000	14	12/2000	20

Phụ lục 4: Số sinh viên Chương trình NEU – MBA

Khóa	Khai giảng	Số học viên	Số tốt nghiệp	Ghi chú
1	6/1996	36	36	
2	6/1997	48	47	01 học viên sinh gia hạn vì bận công tác
3	10/1999	30		
4 dự kiến	10/2000	50		